

UW GELD OF UW LEVEN!

“Wie niet steelt of erft, zal werken tot dat hij sterft!”

Afgeleide: *“Waar uw wieg staat, bepaalt veelal welk van de drie werkwoorden voor U van toepassing wordt.”*

Gelukkig is er nog een vierde namelijk: zelf ontplooiën, zich opwerken... oei, da's weer 'werken'.

Erger nog, volgens wetenschappelijke onderzoeken in Amerika - en daar kunnen ze het weten - zit in iedere mens één of meerdere genen van moordenaar, bedrieger, dief... Angstwekkend, maar te relativëren. Want een studie blijft een studie en de goede genen houden alles onder controle. Hopelijk toch.

Stelen is samen met prostitutie wel één van de oudste beroepen en heeft een zeer grote waaier van activiteiten: van het pikken van een snoep tot het stelen van de door de werkende mens zuur gespaarde centen op een manier die getolereerd wordt door wat in het strafwetboek staat. Dagelijks komen praktijken boven water die bewijzen dat we bij klaarlichte dag terwijl we er staan op te kijken bestolen worden. Te nemen of te laten!

De daders moeten zich tegenwoordig niet meer verplaatsen; een mail als lokaas, een beetje peptalk als spijs en de brave mens hangt aan de haak. 'Phishing' is in! Niets heeft nog zijn prijs.

De echte prijs wordt gemaakt door afspraken tussen multinationals die op korte tijd van de coronaput een berg aan het maken zijn. Wij zien dagelijks de prijzen stijgen. De winkelbedienden hebben meer werk met het dagelijks aanpassen van prijskaartjes dan met het aanvullen van de rekken. Maar wat doet ge daar tegen: zagen, morren, klagen... en betalen! Wat mij altijd zal bijblijven, is datgene wat de borstel- en stelenverkoper riep als hij de straat in draaide met zijn steekkar: "*Grote stelen en kleine stelen en grote stelen het meest.*" Had hij gelijk of had hij gelijk?

Ik was op mijn zeven jaar de 'besteller aan huis' in de buurt waar ik woonde, de dorpskern in de schaduw van de kerk. Op 200 m van mijn huis had ik een bakker, beenhouwer, kruidenier, apotheek, schoenmaker... en vier cafés waar ik nog niet mocht leveren.

Hoeveel uren ik doorgebracht heb tussen lammerende en komerende dames weet ik niet maar dat ik altijd nieuws had bij de levering was een feit. Ik wist perfect wie met wie te doen had, wie in verwachting was, wie zijn vent een pak slaag had gegeven of omgekeerd... En zwijgen kostte een zak chocotofs... het doorvertellen ook! Altijd prijs! Hoho.

De kleine winkeliers hadden ook al truken van de voor maar ze waren onschuldig, kleinschalig en werden op het nieuwjaar gecompenseerd met een

lekkerkoekhartje met parelsuiker. Toch waren er die het slechte gen niet in bedwang konden houden!

1947 – Mollegem langs de Leie; een dorp dat alle bewijzen van de oorlog had opgeruimd en met volle moed aan een nieuwe toekomst begon. In geen tijd waren alle winkelkes terug open, vooral de cafés!

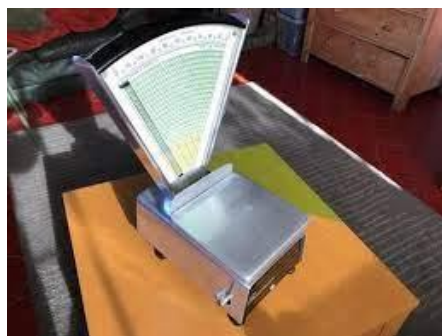
Eén rariteit: de meeste winkels hadden dezelfde naam van uitbater: Beenhouwer Verbust, kruidenier Verbust, Bakkerij Verbust, Kolen Verbust, melkboer Verbust...

Allemaal nieuwe uitbaters komende uit het Gentse. Mannen met veel geld. Oorlogsgeld?

De plaatselijke kleine middenstanders waren opgekocht en hadden met lichte dwang hun winkel gesloten of overgelaten. Raar! De dorpelingen hadden weinig keuze en moesten noodgedwongen klant worden. Het was niet meer hetzelfde: geen klapkes meer, geen snoepke of schelleke worst meer voor de klein gasten, alles was duurder en sloeg met de regelmaat van de klok op en ge moest geen vragen stellen want ge verstond ze toch niet.

“Meine joengen aost ue niet aanstoot thoens moede maor elders goon,” was het antwoord steeds. Maar het ergste was nog het bedrog bij de Verbusten.

De melkboer zijn schepbeker had een grote bluts naar binnen en bij het scheppen stak hij ook nog zijn duim in de beker.

De beenhouwer drukte altijd met zijn hand lichtjes op de baskuul in zijn voordeel. Bij de bakker woog een brood nooit het gewicht waarvoor ge betaalde. De kruidenier was een echte goochelaar; als ge appels of peren kocht zei hij altijd: *“Oei meine joengen, der zit ienen ba mei een plekske, k’go der hem oot paken en nen anderen insteiken.”* Hij nam er de grootste uit en stak er een kleintje terug in. Alles wat niet was voorverpakt, was vatbaar voor zijn trucen.

De kolenboer leverde alleen als het geregend had. “Minder stof,” zei hij. Meer water, ja!

De mensen gingen klagen bij de burgemeester, champetter en pastoor maar allen hadden dezelfde uitleg: “Den oorlog hé.” Maar van hun streepkes op de spiegel in hun stamcafé spraken ze niet. Omkoperij!

De hardwerkende dorpingen waren de afzetterijen beu en in café ‘De Voerman’, bij Renard en Renilde, werd niet meer gelachen maar gezaagd en vooral minder gedronken. Tijd voor Renard om in gang te schieten. Hij had in '45 via een oudijzermarchand/absard een legercamionneke kunnen kopen en was sindsdien voerman voor wie hem nodig had. Dat bracht hem op een idee en hij riep de besturen samen van de vinkenmaatschappij, duivenmelkers, bolders, schutters en beroepstooghangars. Voor ze zat waren legde hij zijn plan uit en iedereen beloofde mee te werken.

Een zaak echter, de Verbusten en hun drie vrienden mochten niets te weten komen!

Dinsdagmorgen om acht uur staan achter het kapelleke net buiten het dorp twintig vrouwen te wachten. Renard komt aangetuift met zijn camion, de vrouwen stappen - met wat hulp – op... Renilde moest het gezien hebben, hoho! Zeil toe en weg waren ze richting de buurgemeente Leiegem aan de andere kant van de rivier.

Om elf uur stapte iedereen gepakt en gezakt terug af achter het kapelleke. Vrijdag acht uur: hetzelfde scenario. En de week daarop moest hij zelfs twee maal over en weer. Zijn plan lukte.

In Leiegem was alles goedkoper, was er geen gevoefel of afzetterij en op de koop toe kwamen er na twee weken zelfs straatventers hun waar aanbieden op dinsdag en vrijdag. In Mollegem was het anders; de Verbusten kregen tegenwind, bijna geen verkoop meer. Bij de burgemeester, champetter en pastoor gaan klagen hielp niet want er kwamen geen streepkes meer op de spiegels in de cafés. Twee maand na datum hing er bij iedere Verbust een brief aan het raam: "Over te nemen."

Twee weken later moest Renard vijf verhuizen doen naar Gent en u weet voor wie. In de winkels kwamen nieuwe uitbaters... West- Vlamingen, één spijtige zaak, ge verstond ze ook niet maar ze waren eerlijk. Plots was Mollegem terug het dorp '*weltevree*'.

Renard werd naast lokaalhouder ook kolenmarchand en zaadhandelaar, win-win want de bestellingen konden aan den toog.

Ingrepen als deze zijn anno 2023 niet te bedenken.

Steeds u eigen wijs maken dat we het toch nog zo slecht hebben, is de enige troost. Maar, een schamele.

Volgend jaar echter mogen we gaan stemmen en dan gaat... niets veranderen!
Hoho!

Lucien van GENT